

החובל פרק שמיני בבא קמא

חיוב כבולן. חמשה דברים: הכי דמי. שיהא הזקן כלל חצורה: לאו כגון שהכחו נו'. דבאין סופו לחזור לכה למימנ דכל כלל חצורה סופו לחזור הוא: שגלחו. דאפחמה ממספיה כלל חצורה: הי"ג גלחו מהדר הדד היינו צעיינן. כלומר מה לי שיער מה לי דהא

כסופו לחזור מניצבת ליה: נשא. סס המשיר את השער ואינו ע' חוזר ואיכא זקן דהא אפחמה ממספיה דמוס הוא: קרטופני. כקעים כקעים סקטוינן: מלווחי ליה. מכאיבים לו מחמת חזק הסס: דנעי לאסויי. לנעלה דהנך קרטופני: שנס דהוי קרטופני לא מלי מחו ונע"פ שלל בטלו משאר מלככה נותן לו שנס זו הו"ל ומלככה כזך: שנס גדולה. דמי ידו: ושנס קטנה. כל ימים שיפול למשכב רואין אותו כאליו הוא שומר קישואין: שכלל יוס ויוס. עד שיחזור לקדמותו נותן לו כלל יוס כמו שנסכים פועלים בשוק לכל כשומר קישואין דהא לרצה לא יעביד ליה דמי ידו: הי"ג הקוטע יד עבד עברי של חצירו. קוטע ממש לאין סופו לחזור: ואכל רבו לא פיסח. שלל בטלו ממלככה: פיסח אלל רבו. אף אלל רבו כגון קיטע את ידו: וכו'. עניים שעשירים: רואין אותו ואפילו את העשירים: כאלו ידו נו'. ואין שמוין את העני לפי עניותו להקל ולא את העשיר לפי עשרו שהרי אין לדמי נסמו סוף אלל כולן שוין זכך: כפחותים שנסן. פחותים שנעניים להקל דקיון דעני הוא נוסמה קלה: סומא אין לו נוסמ. לקמן שנשמעתינן ע"צ: אלל רבי שמעון ס"א. דליהו נמי לאו כי הדדי משוי להו: אין לעבדינו נוסמ. צמתניתין היא דף פ"ו. נסכוון לנייש את זה נו' פטור מדשמעינן ליה לרי שמעון גזי קטלא כללו הן הנשרפין פ"ה. דרין דף ע"ג. נסכוון להרוג את זה והרג את זה פטור הכא נמי לא שנס דעטמא דהס משוס וארזו לו הכא נמי כתיב צמצושי: שיימינו נוס. צנסת זה ואותו סומא יתן לנן חורין זה: כדאמר רב פפא. לקמן ע"צ: דמיכלמו

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

בגון שחרשו. וא"ת ואמאי חייב כבולן הא דמי כולו נותן ולפי ר"י דלעיל יחא דמכל מקום יש כאן זעבר בושט ורפיפי אף על גב דשנס כללל דמי כולו שיך לשנות חיוב כבולן משוס אחריני: שבת גרדא לעבד. כדי שיהא מצית רבו צידו שלמה ושנס קטנה לרב אע"פ שפסקיד הרב שאס לא נקטעה ידו או רגלו היה דלי דוולא ואולי בשליחותיה ועשיו אין יכול כי אס לשמור קישואין ופסח חשצינן ליה השתא כמו חלה דאמר בפריק קמא דקדושין דף י"ז. וסס) לאין חיוב להשלים דנסתחפה שדהו ואף על גב דחלה ארבע שנים חייב להשלים הסס אין עושה שוס מלככה אלל הכא יכול לשמור קישואין או פסח:

ר"א אמר ינתן הב"ל לרב גרסינן וכן גרס ר"ח א' וצמפיס היה כתוב הכל לעבד וקשה שנס קטנה למה לא יהיה הכל לרב אלל הכל לרב גרסינן שנס קטנה הכל לעטמו ושנס גדולה ילקח קרקע והרז אוכל פירות שמפסקיד הוא צקטיעת ידו ללא מני למילי דוולא ולמילל בשליחותא אלל לשמור קישואין או פסח:

פיחת אצל רבו. ל"ג ואלל עכמו לא פיסח פלוגמא דלצני ורצא דהסס כ"ע מודו דינתן הכל לרב אלל גרסינן פיסח אלל עכמו ואלל רבו פלוגמא דלצני ורצא וניהו גס אגירקא זו קשה לר"י דכבר אמר זה דפליגי צקוטע יד עבד עברי ואור"י דיש ליישב דיוחק קרבד עכמו לא פיסח שמהל צוח פלוגמא דלצני ורצא כגון הכהו על ידו וזממה וסופה לחזור קודם שיהא לחירות ללצני נותנין שנס קטנה לרב ושנס גדולה לעבד ואע"ג דלא מפסקיד העבד מילי אלל כל ההפסד של הרב הוא מ"מ קיון דסס נזק הוא ואלו דבזנזק של קטיעת ידו אין לרב אפי' פירות ללצני גס צזיקו זה לא יטול כלום ולרצא נותן הכל לרב שנסו שכלל יוס ויוס:

כאי"ו הן בני חורין שירדו מנכסיהם. כי יש עשירים שאין צמצינין יותר מצני חורין שירדו וכן עניים ואין יכולין לרקדק עליהם כ"כ אלה מהן מצציש כלילו יד ואיזה מצציש יותר או פחות וכיוצא בזה מלינו צמתניתין" גבי העציר תלימו ופרע ראש של אשה בשוק לאין מדקדקין דכרז אס היו מפנייהם כגון בני אדם חשודים או לא אלל שוס לשומא אחת:

עד שיתביזין לו'. וא"ת לרבנן צמצושי מאי דרשי ציה וסמא מצנעי ליה לשוס דרשה: **אב"ל** עמישם שיימינין בהו. ולא דמי לנתיבין להרוג את הנהמה והרג את האדם לכתי והרג את ישראל דהסס איכא קרא דדרשינן צפרק ז' דמכות דף ק' צבלי דסת פרט לנתיבין להרוג את הנהמה כו' והכא ליכא קרא ולא ילפינן מהסס דהא מצנעי לן קרא הכא לרבי שמעון לפטור נתיבין לרבייש את זה ורבייש את זה אף על גב דאיכא קרא צדיני נפשות:

והוא מדרקתני סיפא המבייש את הישן חיוב וישן שבייש פטור ולא קתני סומא שבייש פטור מכלל דלא שנס הכי ולא שנס הכי אלל מחוורתא מתניתין רבי שמעון היא: מאן תנא להא דתנו רבנן ינתכוון לבייש את הקטן ובייש את הגדול נותן לגדול דמי בושתו של קטן לבייש את העבד ובייש את בן חורין נותן לבן חורין דמי בושתו של עבד מני לא רבי מאיר ולא רבי יהודה ולא רבי שמעון קא סלקא דעתך קטן קטן בנכסים גדול גדול בנכסים אי רבי מאיר האמר כולוהו בהדי הדדי נינהו ואי ר' יהודה צמתניתין קתני המבייש את הסומא חיוב ואילו ר' יהודה אומר סומא אין לו בושט אלל לאו רבי שמעון היא אפי' תימא ר' יהודה כי אמר ר' יהודה סומא אין לו בושט למשקל מיניה

וקתני חיוב כבולן, מינה דמכח אבי ואמו כי האי גונא וחיוב כבולן. דחיקי, לא בשחורבן ולא לבייביי ואקשינן, או חרשבן כן מוח הוא דהא אמר רבא המכה אביו וחרשו חיוב מיתה, אי איפשר בלא חבורה, בעידנא דמחי ליה טיפתא דרמא נפלה ליה באוניו וחי חרשו ופרקינן, לא בשגלחיו. או בשגלחו סופו לחזור השער, והינו בעיין. דחיקי, לא דמי לבעיין מתניתין לא הדר כנן דסכיב נשא. פיר', גלחו ומשח בראשו סס שאינו צומח בה שער לעולם. וחיוב כבולן דקתני במתניתין. זנור, כדאמרין. צער, דאית ליה קרטופני שנתן חבורות והיה השער מגינה עליהן ועתה מצטער עליהן. ריפוי, דנעי אטויהו. שבת, שיהו בני הלולא שחוק מגולה ראש נוטל שחר עכשיו מתיבש מפני קרטופני בראשו, בושט, אין לך בשת גדולה מזו. והא בעיא דרבה, ללמי ורבה שישטא להו. דאיתמר, הכהו על ידו צמתנה וסופו לחזור, אמר אבי נותן לו רבי שנת גדולה והוא הוה הנותן כדאמרין שמוין אהי עבד, ושבת קטנה רואין כאלו שומר קישואין. רבא אמר אינו נותן לו אלל שבתו שכלל יוס. איתמר הקוטע יד עבד עברי שלחצירו וכו'.

הכל ינתן לרב, ויקח דרמי נזק קרקע ואוכל הרב הפירות עד שיצא העבד. פשיטא פיסח אלל עצמו ואצל רבו לא פיסח. איני דמי, דפסקיה לרייש חרשו, הכל לעצמו. פיסח נמי אצל רבו, כגון הקוטע את ידו, הינו פלוגתייהו דאביי ורבא. הלה כרובא, ויש אוניה. פיר' ראש אונו. ויש נחיריה, מלשון מנחיריו יצא עשן, והו' בלשון ישמעאל דאם אנה. ירושלמי. אמר ר' יוחנן הקוטע יד עבדו שלחצירו רבו נוטל חמשה דברים וכו'. פיר' עבד כנעני. אי י' שמעון האמר נתכוון לבייש את זה ובייש את זה פטור, מאי טעמא בקטלא מה קטלא עד דמתכוון ליה דכתיב י' ארוב לו וקם עליו עד שיתכוון לו ב' בושט נמי ע' דמיכוין ליה דכתיב ו' ושלחה ידה והחזיקה במבושיו עד שיתכוון לו לעולם ר' יהודה וכו' קאמר ר' יהודה אין לעבדים בושט למיתבא להו אבל למוישם שיימינין בהו ואי בעית אימא אפילו רבי מאיר מי סברת גדול גדול בנכסים קטן קטן בנכסים לא גדול גדול ממש וקטן קטן ממש וקטן בר בושט הוא אין כדאמר רב פפא דמיכלמו היה נמי דמיכלמו

הגהות הב"ח
(א) גמ' כפחותין שניהן השתא מני ר' יוסי:
גליון הש"ס
גמ' ושבת קטנה לרב עיין כמותו דף קה ע"ב מוספות ד"ה שלה:
הגהות מהר"ב
רנשבורג

א' תוב"ט ד"ה רבא אמר וצמפיס היה כמותו ע"כ ואכל דלעיל ואלל דלא קשה לביישא לו ממתי ללקמן דף פו ע"ב דקמי חזן מן השנס בזמן שהא עליו י"ל כמי' התוספות לענין עבד מנישי צמצינין דף י"ב ע"ב ד"ה רפואתו וכו' וע"ה:
מוסף רש"י
וצמיתה. יכשה גירסין צ"ב. שבת גדולה. הן פסח דמיין לומר עכשיו שזקן והוא נזק. ולהכי קרי ליה שנס. שפסח דמיין של עכשיו אינו אלל משוס שנס. שאינו רפוי משוס מלככה בשתי ידיו עד זמן שמחזור ידו, אלל לשמור קישואים יפא רפוי לאחר שיקל ממנו כלל המכה קמא. ושבת קטנה. הינו כלליו הוא שומר קישואין. שנתן לו כל ימי חלוו שיסכך צמתה ממתת חולי זה שאינו יכול לשמור קישואים (ס"ח). דמי שבתו שכלל יוס ויוס. ואין כאן פסח דרמי, הו"ל לפי וסופו לחזור, אלל לפי שנס של כל יוס יתן לו, כל ימי נפילתו למטה יתן שכר אדם שלס לפי מלככה שהיה רגיל צה, וכשיעמוד ויהא רפוי לשמור קישואין ישמור קישואין חה יתן לו פסח דרמי (ס"ח). אין לעבדים בושט. המבייש את העבד, לא חייבמו מורה למת דמי בטמו (ס"הדרין י"ב).

רבינו הגנאל
וקתני חיוב כבולן, שמו מינה דמכח אבי ואמו כי האי גונא וחיוב כבולן. דחיקי, לא בשחורבן ולא לבייביי ואקשינן, או חרשבן כן מוח הוא דהא אמר רבא המכה אביו וחרשו חיוב מיתה, אי איפשר בלא חבורה, בעידנא דמחי ליה טיפתא דרמא נפלה ליה באוניו וחי חרשו ופרקינן, לא בשגלחיו. או בשגלחו סופו לחזור השער, והינו בעיין. דחיקי, לא דמי לבעיין מתניתין לא הדר כנן דסכיב נשא. פיר', גלחו ומשח בראשו סס שאינו צומח בה שער לעולם. וחיוב כבולן דקתני במתניתין. זנור, כדאמרין. צער, דאית ליה קרטופני שנתן חבורות והיה השער מגינה עליהן ועתה מצטער עליהן. ריפוי, דנעי אטויהו. שבת, שיהו בני הלולא שחוק מגולה ראש נוטל שחר עכשיו מתיבש מפני קרטופני בראשו, בושט, אין לך בשת גדולה מזו. והא בעיא דרבה, ללמי ורבה שישטא להו. דאיתמר, הכהו על ידו צמתנה וסופו לחזור, אמר אבי נותן לו רבי שנת גדולה והוא הוה הנותן כדאמרין שמוין אהי עבד, ושבת קטנה רואין כאלו שומר קישואין. רבא אמר אינו נותן לו אלל שבתו שכלל יוס. איתמר הקוטע יד עבד עברי שלחצירו וכו'.

הכל ינתן לרב, ויקח דרמי נזק קרקע ואוכל הרב הפירות עד שיצא העבד. פשיטא פיסח אלל עצמו ואצל רבו לא פיסח. איני דמי, דפסקיה לרייש חרשו, הכל לעצמו. פיסח נמי אצל רבו, כגון הקוטע את ידו, הינו פלוגתייהו דאביי ורבא. הלה כרובא, ויש אוניה. פיר' ראש אונו. ויש נחיריה, מלשון מנחיריו יצא עשן, והו' בלשון ישמעאל דאם אנה. ירושלמי. אמר ר' יוחנן הקוטע יד עבדו שלחצירו רבו נוטל חמשה דברים וכו'. פיר' עבד כנעני. אי י' שמעון האמר נתכוון לבייש את זה ובייש את זה פטור, מאי טעמא בקטלא מה קטלא עד דמתכוון ליה דכתיב י' ארוב לו וקם עליו עד שיתכוון לו ב' בושט נמי ע' דמיכוין ליה דכתיב ו' ושלחה ידה והחזיקה במבושיו עד שיתכוון לו לעולם ר' יהודה וכו' קאמר ר' יהודה אין לעבדים בושט למיתבא להו אבל למוישם שיימינין בהו ואי בעית אימא אפילו רבי מאיר מי סברת גדול גדול בנכסים קטן קטן בנכסים לא גדול גדול ממש וקטן קטן ממש וקטן בר בושט הוא אין כדאמר רב פפא דמיכלמו היה נמי דמיכלמו

וקתני חיוב כבולן, מינה דמכח אבי ואמו כי האי גונא וחיוב כבולן. דחיקי, לא בשחורבן ולא לבייביי ואקשינן, או חרשבן כן מוח הוא דהא אמר רבא המכה אביו וחרשו חיוב מיתה, אי איפשר בלא חבורה, בעידנא דמחי ליה טיפתא דרמא נפלה ליה באוניו וחי חרשו ופרקינן, לא בשגלחיו. או בשגלחו סופו לחזור השער, והינו בעיין. דחיקי, לא דמי לבעיין מתניתין לא הדר כנן דסכיב נשא. פיר', גלחו ומשח בראשו סס שאינו צומח בה שער לעולם. וחיוב כבולן דקתני במתניתין. זנור, כדאמרין. צער, דאית ליה קרטופני שנתן חבורות והיה השער מגינה עליהן ועתה מצטער עליהן. ריפוי, דנעי אטויהו. שבת, שיהו בני הלולא שחוק מגולה ראש נוטל שחר עכשיו מתיבש מפני קרטופני בראשו, בושט, אין לך בשת גדולה מזו. והא בעיא דרבה, ללמי ורבה שישטא להו. דאיתמר, הכהו על ידו צמתנה וסופו לחזור, אמר אבי נותן לו רבי שנת גדולה והוא הוה הנותן כדאמרין שמוין אהי עבד, ושבת קטנה רואין כאלו שומר קישואין. רבא אמר אינו נותן לו אלל שבתו שכלל יוס. איתמר הקוטע יד עבד עברי שלחצירו וכו'.

הכל ינתן לרב, ויקח דרמי נזק קרקע ואוכל הרב הפירות עד שיצא העבד. פשיטא פיסח אלל עצמו ואצל רבו לא פיסח. איני דמי, דפסקיה לרייש חרשו, הכל לעצמו. פיסח נמי אצל רבו, כגון הקוטע את ידו, הינו פלוגתייהו דאביי ורבא. הלה כרובא, ויש אוניה. פיר' ראש אונו. ויש נחיריה, מלשון מנחיריו יצא עשן, והו' בלשון ישמעאל דאם אנה. ירושלמי. אמר ר' יוחנן הקוטע יד עבדו שלחצירו רבו נוטל חמשה דברים וכו'. פיר' עבד כנעני. אי י' שמעון האמר נתכוון לבייש את זה ובייש את זה פטור, מאי טעמא בקטלא מה קטלא עד דמתכוון ליה דכתיב י' ארוב לו וקם עליו עד שיתכוון לו ב' בושט נמי ע' דמיכוין ליה דכתיב ו' ושלחה ידה והחזיקה במבושיו עד שיתכוון לו לעולם ר' יהודה וכו' קאמר ר' יהודה אין לעבדים בושט למיתבא להו אבל למוישם שיימינין בהו ואי בעית אימא אפילו רבי מאיר מי סברת גדול גדול בנכסים קטן קטן בנכסים לא גדול גדול ממש וקטן קטן ממש וקטן בר בושט הוא אין כדאמר רב פפא דמיכלמו היה נמי דמיכלמו

וקתני חיוב כבולן, מינה דמכח אבי ואמו כי האי גונא וחיוב כבולן. דחיקי, לא בשחורבן ולא לבייביי ואקשינן, או חרשבן כן מוח הוא דהא אמר רבא המכה אביו וחרשו חיוב מיתה, אי איפשר בלא חבורה, בעידנא דמחי ליה טיפתא דרמא נפלה ליה באוניו וחי חרשו ופרקינן, לא בשגלחיו. או בשגלחו סופו לחזור השער, והינו בעיין. דחיקי, לא דמי לבעיין מתניתין לא הדר כנן דסכיב נשא. פיר', גלחו ומשח בראשו סס שאינו צומח בה שער לעולם. וחיוב כבולן דקתני במתניתין. זנור, כדאמרין. צער, דאית ליה קרטופני שנתן חבורות והיה השער מגינה עליהן ועתה מצטער עליהן. ריפוי, דנעי אטויהו. שבת, שיהו בני הלולא שחוק מגולה ראש נוטל שחר עכשיו מתיבש מפני קרטופני בראשו, בושט, אין לך בשת גדולה מזו. והא בעיא דרבה, ללמי ורבה שישטא להו. דאיתמר, הכהו על ידו צמתנה וסופו לחזור, אמר אבי נותן לו רבי שנת גדולה והוא הוה הנותן כדאמרין שמוין אהי עבד, ושבת קטנה רואין כאלו שומר קישואין. רבא אמר אינו נותן לו אלל שבתו שכלל יוס. איתמר הקוטע יד עבד עברי שלחצירו וכו'.

הכל ינתן לרב, ויקח דרמי נזק קרקע ואוכל הרב הפירות עד שיצא העבד. פשיטא פיסח אלל עצמו ואצל רבו לא פיסח. איני דמי, דפסקיה לרייש חרשו, הכל לעצמו. פיסח נמי אצל רבו, כגון הקוטע את ידו, הינו פלוגתייהו דאביי ורבא. הלה כרובא, ויש אוניה. פיר' ראש אונו. ויש נחיריה, מלשון מנחיריו יצא עשן, והו' בלשון ישמעאל דאם אנה. ירושלמי. אמר ר' יוחנן הקוטע יד עבדו שלחצירו רבו נוטל חמשה דברים וכו'. פיר' עבד כנעני. אי י' שמעון האמר נתכוון לבייש את זה ובייש את זה פטור, מאי טעמא בקטלא מה קטלא עד דמתכוון ליה דכתיב י' ארוב לו וקם עליו עד שיתכוון לו ב' בושט נמי ע' דמיכוין ליה דכתיב ו' ושלחה ידה והחזיקה במבושיו עד שיתכוון לו לעולם ר' יהודה וכו' קאמר ר' יהודה אין לעבדים בושט למיתבא להו אבל למוישם שיימינין בהו ואי בעית אימא אפילו רבי מאיר מי סברת גדול גדול בנכסים קטן קטן בנכסים לא גדול גדול ממש וקטן קטן ממש וקטן בר בושט הוא אין כדאמר רב פפא דמיכלמו היה נמי דמיכלמו

וקתני חיוב כבולן, מינה דמכח אבי ואמו כי האי גונא וחיוב כבולן. דחיקי, לא בשחורבן ולא לבייביי ואקשינן, או חרשבן כן מוח הוא דהא אמר רבא המכה אביו וחרשו חיוב מיתה, אי איפשר בלא חבורה, בעידנא דמחי ליה טיפתא דרמא נפלה ליה באוניו וחי חרשו ופרקינן, לא בשגלחיו. או בשגלחו סופו לחזור השער, והינו בעיין. דחיקי, לא דמי לבעיין מתניתין לא הדר כנן דסכיב נשא. פיר', גלחו ומשח בראשו סס שאינו צומח בה שער לעולם. וחיוב כבולן דקתני במתניתין. זנור, כדאמרין. צער, דאית ליה קרטופני שנתן חבורות והיה השער מגינה עליהן ועתה מצטער עליהן. ריפוי, דנעי אטויהו. שבת, שיהו בני הלולא שחוק מגולה ראש נוטל שחר עכשיו מתיבש מפני קרטופני בראשו, בושט, אין לך בשת גדולה מזו. והא בעיא דרבה, ללמי ורבה שישטא להו. דאיתמר, הכהו על ידו צמתנה וסופו לחזור, אמר אבי נותן לו רבי שנת גדולה והוא הוה הנותן כדאמרין שמוין אהי עבד, ושבת קטנה רואין כאלו שומר קישואין. רבא אמר אינו נותן לו אלל שבתו שכלל יוס. איתמר הקוטע יד עבד עברי שלחצירו וכו'.